Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 135. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 17, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 17-го ЛИПНЯ 1996 р. Ч. 135. РІК CIII.

ВІДЗНАЧЕНО РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ПАТРІЯРХА ВОЛОДИМИРА

Київ — Тут у неділю, 14-го липня, відбулося посвячення надмогильної плити на місці поховання біля собору св.Софії Патріярха Української Православної Церкви Київського Патріярхату Володимира, в мирі Василя Романюка. Рік тому, 14-го липня 1995 року близько 8-ої години вечора перестало битися серце цієї мужньої людини, яка безмежно любила Бога і Україну.

Патріярх Володимир

У приміщенні Володимирського собору о 10-ій годині відбулася Літургія і Панахида з участю єпископату та духовенства УПЦ КП з усіх областей України. О першій годині по полудні на Софійському майдані відбулося посвячення мармурової надмогильної плити, встановленої за сприяння Київської міської державної адміністрації на місці поховання Патріярха. У посвяченні взяли участь понад 1,500 людей.

Патріярх УПЦ КП Філарет у своїй промові підкреслив великий внесок покійного Патріярха Володимира в здобуття Україною незалежности та у розбудову самостійної української держави, зазначивши, що "всі муки та страждання, які витримав покійний у концтаборах задля миру і злагоди в державі не пройшли марно, бо тепер, нарешті Україна має свою Конституцію".

(Закінчення на стор. 3)

Президент закликав до шанування Конституції

Київ. — Підписавши 12-го липня разом з головою Верховної Ради Олександром Морозом закон про введення в дію Конституції, Президент Леонід Кучма сказав, що тепер головним завданням є забезпечити шанування основного закону.

„Головне на цьому етапі — не забалакати Конституцію, не перетворити її на об'єкт політичної кампанії, не поставити партійні та політичні орієнтації над основним законом", — сказав Л. Кучма, наголосивши, що приклад у цьому повинні подавати самі урядовці, включно з Президентом.

На урочистому підписанні, яке відбулося в Маріїнському палаці, були присутні депутати, представники Адміністрації Президента, міністри, а також амбасадори різних країн.

Л. Кучма відзначив, що „прийняття Конституції — подія величезної ваги, яка стоїть в ряду тих небагатьох історичних дат, що не владним перстом, а велінням душі єднають людей, перетворюють населення на народ, а територію на державу".

О. Мороз у свою чергу наголосив на історичній основі теперішньої Конституції, згадавши першу конституцію Пилипа Орлика, маніфест Кирило-Методієвського Братства, рукописи Михайла Драгоманова й Івана Франка, „які не були юристами, але справили надзвичайно сильний вплив на ідеї державотворення в Україні". Він також відзначив надбання юридичних шкіл Київського і Харківського університетів і згадав „прагнення і сподівання" Михайла Грушевського та Володимира Винниченка.

Президент і голова Верховної Ради подякували всім причетним до прийняття Конституції, включно з фахівцями, парляментами і урядами різних країн.

П. Бюкенан передбачує небезпеку для республіканців

Вашінгтон. — Ще одна спроба Росса Перо позмататися за президентство ЗСА може стати „смертельною загрозою" шансам Роберта Дола виграти цьогорічні вибори. З таким попередженням для республіканців виступив Патрик Бюкенан у неділю, 14-го липня.

П. Бюкенан, який у республіканських передвиборах вийшов другим після Р. Дола, побоюється, що кандидатура Р. Перо від Реформістської партії може відібрати від республіканського кандидата голоси консервативних партійних однодумців, тобто тих, що підтримували у передвиборах П. Бюкенана.

Виступаючи минулої неділі на програмі „Зустріч з народом" телевізійної мережі Сі-Бі-Ес, П. Бюкенан підкреслив, якщо „матимемо сильну Реформістську партію то будемо мати поважну проблему, коли ідеться про здобуття президентства".

Р. Перо, котрий у 1992 року як незалежний кандидат у президентських виборах здобув майже одну-п'яту голосів, минулого тижня повідомив, що кандидуватиме знову, але цим разом від Ре-формістської партії. Вийшла ця заява від нього тільки два дні після того, як колишній демократичний губернатор стейту Кольорадо Ричард Ламм проголосив, що змагатиметься за номінацію Реформістської партії у цьогорічних президентських виборах.

П. Бюкенан уважає, що загроза для кандидата Республіканської партії є куди більшою від Р. Перо, чим від Р. Ламма тому, що перший може здобути голоси тих, які у передвиборах голосували за Бюкенаном.

П. ЛАЗАРЕНКО ПЕРЕЖИВ ЗАМАХ НА ЖИТТЯ

Київ. — Вибухом бомби, керованої з віддалі, пошкоджено 16-го липня авто прем'єр-міністра Павла Лазаренка в той час, як він їхав на летовище, повідомило агентство Ройтерс, покликаючись на джерела служби безпеки. П. Лазаренко не постраждав.

Джерела стверджують, що бомба була схована в каналізаційному отворі і вибухнула якраз тоді, як П. Лазаренко мав переїхати міст через Дніпро.

Автомобіль пошкоджено, але прем'єр, пересівши в інше авто, дістався до летовища, звідки вилетів до Донецького, де страйкують десятки тисяч шахтарів, повідомляє агентство Ройтерс.

Згідно з одним джерелом, П. Лазаренко був трохи приголомшений, але цілий і неушкоджений. Вибух не був надто сильний і його можна розглядати швидше як попередження, а не замах на життя, твердить джерело.

Телевізійна група агентства Ройтерс бачила перед мостом вирву діяметром три метри і один метр глибини. Навколо лежали великі уламки асфальту і біля 20 міліціянтів оглядали місце.

Скликано спеціяльне засідання служб, відповідальних за безпеку П. Лазаренка і Президента Леоніда Кучми.

Прем'єр вилетів до Донецького на зустріч з шахтарями після підписання 16-го липня домовлення, згідно з яким Уряд має виплатити їм заборговані платні до середини вересня.

П. Лазаренкові і його родині погрожували смертною розправою 1992 року після того, як він, тоді представник Президента в Дніпропетровському, провів кілька облав на центральному ринку міста, інформує агенство Ройтерс.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

СТВОРЕНО СЛІДЧУ КОМІСІЮ З ПИТАНЬ БЮДЖЕТУ

КИЇВ. — Верховна Рада України 10-го липня постановила створити спеціяльну слідчу комісію, яка спільно з прокуратурою має перевірити порушення закону про державний бюджет на 1994 і 1995 роки та виявити винних у тих порушеннях. До слідчої комісії увійшли такі депутати: Володимир Пустовойтенко - голова комісії, Юрій Буздуган, Наталія Вітренко, Володимир Ковтунець, Володимир Немировський, Юрій Оробець та Іван Сохань. Слідство доручено закінчити до кінця вересня і в жовтні доповісти на сесії Верховної Ради.

ВИСТАВКА ЧЕСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

КИЇВ. — Упродовж тижня тут проходила виставка чеських виробів, зорганізована спільно Міністерством Зовнішньоекономічних Зв'язків і Торгівлі України та Палатою промисловости і торгівлі Чеської Республіки. Мета виставки, на яку було запрошено понад тисячу представників українських приватних і державних підприємств, налагодити конкретну співпрацю. Асортимент чеських пропозицій найрізноманітніший — від ялинкових прикрас до сучасних сміттєспалювальних комбінатів. На жаль, українськими промисловими виробами чеські колеги на надто цікавились, обмежуючись закупівлею харчів та сировини — меду, ячменю, соняшникового насіння, мінеральних добрив.

ДІТИ ПОТРЕБУЮТЬ БІЛЬШОЇ УВАГИ

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма провів крайову нараду з приводу виконання національної програми "Діти України" і висловив невдоволення діяльністю Міністерства Молоді та Спорту, Міністерства Освіти, Комітету в справах неповнолітніх при Кабінеті Міністрів, а також місцевих органів влади у цій ділянці. Особливу тривогу викликає зростання злочинности. Щороку понад 100,000 неповнолітніх порушують закони України, з них 16,000 перебувають на постійному обліку у міліції. 200,000 неповнолітніх покидають школу, не закінчивши освіти.

НАЦІОНАЛЬНА ОПЕРА БУДЕ ЗНОВ МІНІСТЕРСЬКОЮ

КИЇВ. — Кабінет Міністрів України скасував власне рішення з 1992 року, за яким Київський Театр Опери та Балету отримував статус національного. Окрім гучної назви, цей статус давав театрові майже повну незалежність від Міністерства Культури, до якого театр формально належав, у творчих та економічних питаннях. Офіційною підставою для згаданої зміни названо "впорядкування" взаємин театру з міністерством та "зміцнення творчої й фінансової дисципліни". Серед неофіційних причин, однак, називається бажання міністерських чиновників прибрати до рук установу, яка є прибутковою, заробляє валюту і виїжджає на гастролі за кордон.

Д. ТАБАЧНИК І В.ГОРБУЛІН ЗУСТРІЛИСЯ З АМБАСАДОРАМИ КРАЇН "ВЕЛИКОЇ СІМКИ"

КИЇВ. — Голова Адміністрації Президента України Дмитро Табачника і радник Президента з питань національної безпеки Володимир Горбулін за дорученням Л. Кучми зустрілися з амбасадорами країн-членів "великої сімки" та поінформували про наявні ознаки фінансової стабілізації, зменшення темпів падіння виробництва, виконання зведеного бюджету за перше півріччя, що цілком відповідає домовленням з міжнародними фінансовими організаціями. Серед негативних явищ в економіці вони назвали заборгованість у зарплатні, яка загрожує стабілізації в державі. Президент і Уряд вдаються до низки запобіжних заходів, що дає надію на послаблення напруги в суспільстві. Та для подолання не тільки наслідків, а й причин кризи неплатежів потрібно більше часу і концентрації зусиль. Пришвидшенню цього процесу могла б сприяти допомога міжнародних фінансових організацій та урядів країн "великої сімки". Амбасадори висловили готовість негайно інформувати уряди своїх держав про ситуацію в Україні та передати стурбованість Президента Л.Кучми.

СТВОРЕНО ЩЕ ОДНУ БІБЛІОТЕКУ ВИДАНЬ ДІЯСПОРИ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ. — Одну з найбільших колекцій діяспорних видань зібрано у Прикарпатському університеті імені В. Стефаника. Окрім художньої літератури, бібліотека складається з наукових, релігійних, популярно-просвітницьких книг, а також періодики. Всього бібліотека налічує 10,000 видань — з Канади, ЗСА, Австралії, Великобританії, Німеччини. Доступ до книг відкрито не лише студентам та працівникам університету, а й усім охочим. Ініціятором створення такої бібліотеки був ректор університету проф. Віталій Кононенко. Допомагали зібрати колекцію десятки приватних осіб та громадських організацій з країн української діяспори.

УКРАЇНСЬКІ ФЕМІНІСТКИ ЗГУРТОВУЮТЬСЯ

КИЇВ. — Понад 350 учасниць зібралося тут на Всеукраїнську конференцію "Стратегії IV Всесвітньої конференції зі становища жінок і програма дій в Україні". Зорганізували цю акцію Жіноча громада, Союз українок, Спілка жінок України, Всеукраїнське жіноче товариство ім. Олени Теліги та асоціяція "Жінки в засобах масової інформації". А спонсорували її представництво ООН в Україні, Британська рада та Інститут демократії ім. Пилипа Орлика. Учасниці запропонували рекомендації щодо національної стратегії поліпшення становища жінок в Україні та ухвалили платформу спільних дій недержавних жіночих організацій.

Зареєстровано ПСП

Київ (УНІАР). — Тут 10-го липня у Міністерстві Юстиції України зареєстровано Прогресивну Соціялістичну Партію (ПСП).

В короткому інтерв'ю кореспондентові УНІАР голова ПСП Наталія Вітренко коротко розповіла про шлях реєстрації. За її словами, рішення про створення партії було викликане тим, "що ми побачили наскільки прогнила партія Мороза, яка повністю перестала бути соціялістичною і відступила від усіх найелементарніших соціялістичних принципів".

Н. Вітренко вважає, що СПУ, очолювана Олександром Морозом, не тільки перейшла на соціял-демократичні підрозділ, а вже у розряд націонал-ліберальних партій, тобто стала працювати на засадах націонал-лібералізму. "Ми з цим погодитися не могли, бо переконані, що майбутнє України — це тільки соціялістичний шлях. Тому погодитися зі зрадництвом Мороза і його найближчого оточення ми просто не змогли: 21-го лютого на пресовій конференції ми заявили про намір створювати свою партію. Вже 20-го квітня поточного року проведено установчий з'їзд. Нам ніхто не вірив, навіть закладалися, що за два місяці ніхто не спроможний організувати нову партію, тим більше лівого спрямування".

До речі, депутати від ПСП, створеної Н. Вітренко та Володимиром Марченком, голосували проти дій Кабінету Міністрів, проти бюджету 1995-96 років та проти Конституції України.

Уряд ЗСА допомагає колгоспам в Україні

Ню Йорк. — Кореспондентка газети "Ню Йорк Таймс" Джейн Перлец повідомила про продаж Україні 1,049 комбайнів американської компанії "Джон Дір" за 187 млн. дол. Ця трансакція стала можливою завдяки кредитові американського Експортно-імпортного банку, який зв'язаний з Урядом і має на меті сприяти американському експортові в інші країни. 600 комбайнів уже надійшло в Україну.

Газета нагадує, що в 1993 році цей самий банк уже надавав Україні 70 млн. дол. кредиту для сільсько-господарського сектора, проте гроші були змарновані і банк після того припинив кредитні гарантії для України. Відтак американській адміністрації коштувало чимало зусиль переконати банкірів у доцільності нових позик. Істотну ролю, на думку газети, зіграло три чинники: більша активність нового українського Президента у проведенні реформ, відмова України від ядерної зброї та потреба зміцнити українську незалежність з огляду на розвиток подій у Росії.

Стаття звертає, однак, увагу на серйозні прорахунки у здійсненні згаданої трансакції. По-перше, всі комбайни передаються державній компанії "Украгропромбіржа", директор якої Віктор Тимченко тісно пов'язаний зі ста-

(Закінчення на стор. 3)

Громадяни вивчатимуть Конституцію

Київ. — Внаслідок президентського указу про першочергові заходи щодо наповнення Конституції справжнім змістом, має початися кампанія роз'яснення її статтей українським громадянам.

Згідно з указом, має бути організовано також роз'яснення порядку застосування основного закону. Органи виконавчої державної влади повинні підготувати програми і включити до плянів навчальних закладів спеціяльні курси для вивчення Конституції.

Крім того, у відповідність з основним законом мають бути приведені нормативно-правні акти Уряду, Президента і Верховної Ради.

Педагогічний інститут УВУ почав літню сесію

Мюнхен, Німеччина (УВУ). — Тут 8-го липня ц. р. в головний викладовій залі розпочалася літня сесія „Б" Педагогічного інституту. Сесія „Б" на відміну від „А", яка звертає увагу на методологію навчання, поглиблює знання навчальних предметів. Обидві ж вони витворюють одну цілість: студенти, які вже працюють вчителями, отримують свідоцтво інституту, що дорівнює одному магістерському семестрові.

Під час урочистого відкриття учасників привітали директор Педагогічного інституту проф. д-р Леся Кисілевська-Ткач, члени сенату, декан Філософічного факультету проф. д-р Ярослав Розумний та продекан проф. д-р Володимир Косик. Вони говорили про важливу місію інституту, який останніми роками поставив собі за мету плекати вчительські сили також і для українських шкіл в молодих державах, що утворилися внаслідок розвалу СССР. В минулі роки тут навчалися українські вчителі з Росії, Казахстану і Латвії. Цього року є з Литви. Як звичайно, є представники Польщі та Словакії, ЗСА та Канади. Україна представлена 11 областями, а між ними і східними — Донецькою, Харківською, Дніпропетровською, Херсонською і Полтавською. Всього ж навчається 20 молодих учителів.

Проведення навчання в Педагогічному інституті стало можливим завдяки жертвенності української діяспори, яка підтримує Фундацію Українського Вільного Університету в ЗСА, Шкільної Ради Торонто та інших українських громадських установ. До учасників сесії „Б" зі словами привіту звернувся також ректор УВУ проф. д-р Мирослав Лабунька.

СЛАВНА ОСЕЛЯ УНСОЮЗУ ВІДКРИЛА ЛІТНІЙ СЕЗОН

Союзівка (Г. Колесса). — Поринувши в працю і щоденні турботи у прискореному темпі сучасного життя, ми рідко маємо можливість по-справжньому приглянутися до краси навколишнього світу, до природи, що оточує нас, до чарівних особливостей кожної пори року. Таку можливість дає нам Союзівка — щойно приїхавши на оселю, вдихнувши чисте тепле повітря осліплених сонцем гір, усвідомлюємо, що почалося довгоочікуване літо.

На сцені концертової залі Союзівки — дует „Дарка і Славко".

До цього відчуття додається ще й та унікальна українська атмосфера, яку розвивали і старанно плекали ті, хто „творив" Союзівку своїми руками, патріотизмом і працьовитістю. Тож не дивно, що оселя УНСоюзу щотижня манить до себе сотні гостей.

Цьогорічний літній сезон Союзівки розпочався за традицією 4-го липня, у День Незалежности

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

КОЛИ НА ПОЧАТКУ 80-ИХ років американський долар почав втрачати вартість супроти японської єни, то американські виробництва втішалися спеціяльною формою протекціонізму перед японськими конкурентами, яких вироби стали дорожчими до набуття в ЗСА. Одначе, коли долар почав ставати сильнішим, то рокам того спеціяльного протекціонізму настає кінець. Американський долар в минулих 15- ти місяцях зріс вартістю на 39 відсотків, а це означає, що проданий в Америці за долари японський товар, в Японії їхнім виробництвам дає більше єнів, а з тим і прибутків. Деякі економісти зазначують, що це є новою компетицією для американських компаній, зокрема виробництв автомашин.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬСЬКА АМБАСАДА в Мінську звинуватила білоруську телевізію у свавільному втручанні в текст інтерв'ю амбасадора Ізраїля Еліха Валька для телепрограми "Мір". Ця програма формально представляє інтереси так званої Співдружности Незалежних Держав, а насправді є носієм промосковських політичних догм. Інтерв'ю ізраїльського дипломата вийшло в етер, однак без тієї саме частини, яку він просив залишити недоторканою. У тій частині йшлося про масові вбивства жидів на території Білорусі під час Другої світової війни. Амбасада Ізраїля у своїй заяві висловила надію, що цей прикрий випадок „стане останнім проявом політичної цензури в Білорусі щодо закордонної дипломатичної місії".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Закон писаний для всіх

У політичний словник Білого Дому за останні десятиріччя міцно ввійшло закінчення складного слова на „гейт". Наші читачі ще пам'ятають „Вотергейт", із-за якого Р. Ніксон позбувся Білого Дому. „Іранґейт" допоміг Р. Регенові перемогти комуністів у Нікараґуа і звільнити американських закладників у Теграні. „Іракґейт" дав можливість Дж. Бушеві вияснити таємниці нуклеарної програми С. Гуссейна. Всі ці президенти були республіканцями, а їхні „ґейти" носили політичний характер і переважно йшли на користь ЗСА і американському народові. Однак демократи намагалися роздути їх, притягнути „винних" до відповідальности і таким чином вплинути на хід передвиборчої кампанії.

Президент-демократ Билл Клінтон за три з половиною роки породив „ґейтів" більше, ніж його попередники-республіканці за 18 років. І стосуються вони особисто нинішнього Президента і Першої лейді. Більше того, з одним із них, який американська преса за аналогією назвала „Вайтвотерґейт", Б. Клінтон прийшов у Білий Дім. Суть скандалу — у фінансових операціях Билла і Гіллари Клінтонів ще до того, як Клінтон став президентом. Під час передвиборчої кампанії 1992 року Клінтон і його асистенти давали досить нечіткі відповіді на запитання, де Билл і Гіллари взяли 60,000 долярів, які вони внесли у 1980 році як завдаток при купівлі дому. Кандидат на президента і його дружина не хотіли також оприлюднити своїх податкових декларацій. „Не думаю, що ми щось винні, однак не впевнений, — сказав Б. Клінтон в одному з інтерв'ю. — Але якщо ми винні, то заплатимо". Приблизно те ж саме повторювала й Перша лейді у розмовах з журналістами, які хотіли докопатися до істини.

Докопатися до істини хотів і сен. Алфонс Д'Амато, республіканець з Ню Йорку. Кілька місяців він і кого колеґи-однопартійці вимагали проведення переслухань про банкрутство аркенсоської компанії „Вайтвотер", співвласниками якої були Билл і Гіллари Клінтони, і про банкрутство аркенсоського банку „Медісон", власником якого був Джеймс МекДуґал — партнер подружжя Клінтонів у компанії „Вайтвотер". Банкрутство банку коштувало федеральну скарбницю 60 млн. дол. Підозрівали, що з каси банку бралося гроші на покриття видатків Клінтона у виборчій кампанії на пост губернатора Аркенсо. Значить, у банкрутстві банку є вина і нинішнього Президента? На це питання А. Д'Амато і його однопартійці в Сенаті хотіли дістати відповідь.

Сенатори-демократи довго чинили опір, виступаючи проти всяких переслухань. Адже тоді в обох палатах Конґресу господарювали демократи — однопартійці Клінтона, які не були зацікавлені сказати народові правду про зловживання президента-демократа. Але чим більше демократи опиралися, тим більше виникало підозріння. Опиратися далі було неможливо, і вони змушені були погодитися на переслухання...

Прозасідавши 13 місяців і вислухавши 250 свідків, зізнання яких займають 10,729 сторінок, 17-го червня спеціяльна сенатська комісія на чолі з сен. Д'Амато завершила працю і представила звіт повному складові Сенату. Комісія прийшла до висновку, що Перша лейді, а також асистенти Президента усякими способами перешкоджали розслідуванню причин і обставин самовбивства Вінсента Фостера — заступника начальника юридичного відділу Білого Дому, друга родини Клінтонів. У звіті, між іншим, сказано, що „Клінтони і їх дорадники намагалися перешкодити і взяти під свою контролю розслідування діяльности банку 'Медісон' і компанії 'Вайтвотер'... У 1988 році Гіллари Клінтон наказала знищити документи про те, що вона представляла інтереси банку 'Медісон'. Це було не просто знищення документів. У той час банком займалися федеральні ревізори, розслідуючи операції, що привели до його краху". В історії ЗСА ще не було випадку, щоб комісія Конгресу так агресивно критикувала Першу лейді. Г. Клінтон і її оточення показані у звіті як змовники, що постійно знищували документи, викрадали важливі папери, чинили перешкоди слідчим і намагалися приховати правду.

Платникам податків розслідування обійшлося в мільйон долярів. Однак комісія так і не поставила всіх крапок над „і". Зокрема тяжко повірити, що В. Фостер покінчив життя самогубством. Єдине, що підтвердило здогади багатьох американців, — це те, що Адміністрація Клінтона нездатна чесно розповісти про все і взяти на себе відповідальність за гріхи Президента і Першої лейді. Народ повинен знати правду про свого Президента. Тим більше, що восени буде переобирати його. То ж чи заслуговує він довір'я, щоб і далі керувати країною?

Раїса Руденко

ПОЗАКУЛІСИ УХВАЛЕННЯ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

У "Свободі" з 5-го липня була інформація агентства УНІАР "Хто і як голосував" під час прийняття нової Конституції України. Сьогодні до редакції надійшли документи, в яких народний депутат України від фракції Руху Ярослав Кендзьор спростував повідомлення, що він нібито не голосував за Конституцію України. Заяву на цю тему оприлюднив і голова НРУ Вячеслав Чорновіл. Обидва депутати інформують, що електронічна система "Рада" часто робить помилки. Наприклад, під час голосування проєкту конституції в другому читанні електронічна система неправильно висвітлила результати голосування В. Чорновола і Я.Кендзьора від фракції Руху, Бориса Пономаренка від фракції "Реформи", Михайла Ковалка від групи "Центр", Віктора Худомаки від групи "Єдність", Віктора Шевченка з Міжреґіональної Депутатської Групи, Сергія Довганя від Селянської Партії України та інших. Вони подали заяви на ім'я голови Верховної Ради, щоб їхні голоси були зараховні правильно. В. Чорновіл в оприлюдненій заяві закликав створити комісію з неупереджених фахівців для перевірки захищености системи "Рада" і в майбутньому всі голосування проводити поіменно.

Хитрощі лівих

Я. Кендзьор у львівській газеті "Високий Замок" з 3-го липня розповів про драматичні події у Верховній Раді 27—28-го червня. За словами депутата, О. Мороз підштовхував ліві сили швидко проголосувати всі статті проєкту Конституції, пропустивши 10, 20 та 38 статті, які не набрали необхідного числа голосів, але у якій ішлося про державну мову, символіку, власність. Виключивши основні статті й проголосувавши інші, ліві хотіли відкинути звинувачення на їх адресу щодо затягування конституційного процесу та поставити в незручну ситуацію демократів. Мовляв, усе проголосовано, а демократи заблокували три статті.

Журналістові газети "Високий Замок" Я. Кендзьор розповів, що 26 і 27-го червня в парляменті був кворум і "ліві" могли здійснити свій намір, тому демократи пустили чутку, що Президент України Леонід Кучма вже підготував указ про розпуск Верховної Ради, але не підписав покищо, бо хоче побачити, чим займатимуться депутати України 27-го червня. Ще раніше хтось із депутатів запропонував не виходити з парляменту, доки не буде Конституції. О. Мороз захвилювався і підтримав ідею працювати цілу ніч без перерви, доки Конституція не буде готова. Він дуже тиснув на демократів, закликаючи іти на компроміс щодо мови, символіки і власности, а також постійно нагадував парляментаристам, що назавтра всі вони стануть безробітними. Це діяло на тих, хто справді боявся розпуску парляменту, а демократи, навпаки, виступали за його розпуск, оскільки він не здатний ухвалити Конституцію.

Напруження

Постаттейний розгляд проєкту Конституції показав, що без прийняття трьох основних статтей буде цілковитий провал. Отож, коли дійшла черга розглядати розділ про прокуратуру, правосуддя, територіяльний устрій України, Автономну Республіку Крим, демократи вирішили не допустити прийняття жодної із статтей доти, доки не буде ухвалено три основні статті. Ні на які компроміси тут іти не було змоги, бо не можна відмовитися від національної мови і національного прапора. Але ці статті ніяк не могли зібрати 300 голосів.

За спільною згодою створили групи для узгодження статтей про мову, символіку, власність і Крим. До кожної з груп входили представники усіх фракцій і груп. О 2-ій годині ранку 28-го червня вперше поставили на голосування узгоджену статтю про символіку, але знову бракувало десь з 50 голосів. Цю статтю ставили на голосування разів 30. Напруження в парляменті було неймовірне. "До 3-ої години О. Мороз зі своєю частиною парляменту робив усе, що лише міг, щоб зламати нас. Коли він збагнув, що цього зробити не вдасться, він виступив з унікальною, як для нього, промовою. Він звернувся з довгим монологом до лівої частини парляменту",— розповів Я. Кендзьор. За словами депутата, О. Мороз сказав, що йому важко говорити, бо усвідомлює, які проблеми матиме після цієї промови у своїй партії, та оскільки переконався, що демократи нізащо не поступляться, закликав голосувати за ці статті. При цьому він нагадав, що найбільшим противником символіки у колишньому парляменті був саме він і коли б у той день він був на сесії, то нізащо не допустив би затвердження цієї символіки. Але сьогодні він просить проголосувати за неї.

Виступив також Євген Марчук, а після нього російськомовні депутати Вадим Ґуров з Дніпропетровщини та Олександер Борзих з Луганського. Вони сказали, що після прийняття української символіки ніяких бунтів в Україні не було, значить, народ її прийняв, як також і гимн "Ще не вмерла Україна", отож треба приймати і парляментові. Після кожного такого виступу депутати голосували і щоразу додавалося приблизно 10 голосів. Нарешті стаття набрала 299 голосів і демократи зрозуміли, як їм бракує депутата Ольги Колінько, чий голос був би дуже доречним.

Коли висвітилося число 299, всі погляди були звернені до голови фракції комуністів Петра Симоненка. Із розмов усі знали, що частина комуністів готова проголосувати за 20 статтю, тобто за національну символіку, але поіменне голосування приведе до того, що вони матимуть проблеми в партії. Отож правоцентристи домоглися голосування цієї статті в нефіксованому режимі. Додалося ще з десяток голосів. А Симоненко твердо стояв на своєму і продовжував умовляти комуністів: "Нєт, нєт, нікакіх уступок!" Його підтримували росіяни з Донеччини Володимир Моісеєнко, Анатолій Пейгалайнен, Євген Красняков, українці Василь Терещук з Донбасу, Олександер Масенко з Полтавщини та інші.

Хто є хто?

В ту ніч, як ніколи раніше, виявилося, хто з депутатів насправді є ворогом української держави. "Це не опозиція, — твердить Я. Кендзьор, — це не опоненти, це люди, які просто люто ненавидять свою державу".

Нарешті о 7-ій годині ранку голосування дало цифру 302. "В цю мить у залі піднялась овація, крик, ридання, плач депутатів. Стало зрозуміло, що Конституцію буде прийнято, якщо вже проголосовано статтю, навколо якої точилася найбільша війна. Я сам не міг стримати сліз. Плакали Косів, Глухівський, Чорновіл, Швидкий, Юхновський... Це, мабуть, було від радости і від гіркоти, що у своїй державі, на своїй землі, у своїй столиці такою ціною, такими зусиллями здобувалася ця наша символіка". — розповідає Кендзьор. Від 8-ої до 9-ої ранку пройшли вже й інші статті та розділи.

Не спав у цю ніч і Президент Леонід Кучма, він слухав, що робиться в сесійній залі. І коли о 9-ій ранку він появився в парляменті його зустріли дружніми оплесками. Що було далі вже всім відомо. Конституцію ухвалено і відкрито шлях для позитивних процесів у державі.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

„Лісова пісня" на сцені в Ню Йорку

Велика і голосна рекляма повідомляла про виставу одноразової драми-феєрії Лесі Українки „Лісова пісня". Часом навіть не можна було бути певним, чи це розголос для Студії Мистецького Слова, чи „Самопомочі" з нагоди 45-річчя її заснування. Виглядало, що рекляма, оперта на голосній фінансовій допомозі нашої кооперативи, притягне публіку і невелика заля С. і Д. Кей Гантер коледжу цим разом, в суботу увечорі, 1-го, і в неділю по полудні, 2-го червня ц. р., буде випродана. Не була. Не допомогло ні фірмування „Самопомочі", ні зміцнена рекляма. Гай-гай, де то ті часи, коли, бувало, і в Карнеґі Голл не доставало квитків на наші імпрези?

В самій виставі Лесиної драми виступили члени Студії Крушельницької: вибранці як з наймолодших, так і з найстарших. Воно досить складно вирішити мистецьку успішність представлення, коли два головні персонажі п'єси підібрано не дуже відповідно, не зовсім вдало, без психологічного підходу. Ролі Мавки і Лукаша виконані хоч би і студійцями, мусять бути сповнені ліричної наснажености, ніжности, тонкої душевної чуттєвости, а цих прикмет виконавцям обох ролей бракувало. Це не значить, що Ксені П'ясецькій чи Іванові Макареві бракує талановитости. Вони грали навіть добре, але в їхній грі не було ні тужливої м'якости, ні розмрійности. Тут бо йдеться про істотність мистецького характеру, а не таланту. Відомий Йосип Гірняк був прекрасним актором-коміком. Та він ніколи не брався за такі ролі, як гетьман Дорошенко чи Отелло, бо вони не були в його характері.

На щастя, роля Перелесника у виведенні Адама Гапія випала просто блискуче і він зразу полонив публіку. Не менш успішним був і Лесик Кмета в ролі Куця. Їхня гра жевріла розмахом, темпераментом і самопевністю. Переконливістю визначилась і роля матері Лукаша, Софії Зєлик. Тільки говорячи вона так перенапружила свій голос, що він в третьому акті став дещо якби хрипливим. Досить бездоганно виявила себе в ролі Русалки Ліза Сонна. Шкода, що не вибився, так як можна було сподіватися, Славко Шуль в ролі дядька Лева. Він говорив дещо зашвидко і без поваги старого дідугана.

Тиміш і Тарас Ганкевичі в ролях „Того, що греблі рве" і Водяника, Орест Кебело в постаті „Того, що в скалі сидить", Мелася Соневицька, як Килина, Ярина Ференцевич, як Русалка Польова були зовсім поправні. Замало звернено уваги на голосніше вимовляння Потерчат. А кортіло почути їхні слова, які, на жаль, не доходили до вух слухачів. Дикція і наголоси недомагали інколи, от хоч би: проґавити замість прогавити, вмірати замість вмирати, срада замість зрада, тягатися замість тягатися тощо. Та це і не дивно, коли пригадаємо, що сама Крушельницька, рекламуючи довгі місяці одну нашу м'ясарню на телебаченні „Контакт", уживає прикрого польського слова „смакоші" замість українського „ласощі".

Музика Ігоря Соневицького до сценічної дії сприйнятлива. Хоч Лукаш, за поетесою, грає на сопілці, а в театрі сопілка — це радше флейта, проте І. Соневицький вибрав клярнет. Само собою, що і музика мусіла бути тут лірично-тужлива, зворушливо-настроєва. Такі були і напрямні композитора. Людям подобалися головно сцени, де тужила і щеміла мелодія народного генія з пісні „Ой у полі криниченька, з неї вода протікає" (Збірка Лисенка. Див.: Зіновій Лисько „Українські народні мелодії", том VII). Соневицький замість рриску-

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Барагура

Розповіді для дітей про любов до батьківщини

II

У розповіді „Юлька-вередулька" читаємо про дівчинку, яка нічим не задоволена, хоч має всього подостатком. Проте, коли зустріла жертви Чорнобиля, які приїхали до ЗСА лікуватися і почула від хворої Катрусі, як тяжко жити дітям в Україні, вона попросила бабусю, щоб з нагоди Різдва Христового запакувати теж від неї нові черевички, светер та горішки. У своїх молитвах просила новонароджене Дитятко Ісусика, щоб допоміг її київським та іншим дітям видужати.

* * *

Наступний цикл розповідей „Весна" починається віршем „Найкращі побажання":

Мамо найдорожча,
Мамочко єдина,
Щирі побажання
Від доні, від сина.

Квіточок пахучих
Принесли багато
В цей травневий ранок,
У велике свято!

У розповіді „Пташок-генерал" Славчик, синок мисткині Лариси, просив маму дозволити йому занести зернятка соняшника до його пташиної хатки. Поки це зробити, мама показала синові фото його дідуся, який боровся за волю України і носив шапку із золотим левиком з тризубом. Тепер Славчик зрозумів, чому сусід „сивий пан", який теж боровся за волю України, називав пташка з двома латочками на крильцях „генералом".

Цікавою є розповідь „Мати Весна". Весна має бажання, щоб Вітерець і Веселочка допомогли українським дітям заквітчати всі чудотворні місця, де з'являлася Божа Мати, а саме: Зарваницю, Гошів, Почаїв, Грушів та багато інших. Зокрема просила, щоб завітати до матерів, діточки яких потерпіли від катастрофи в Чорнобилі. Потрібна теж дитяча молитва. В розповіді „Лист до Львова" тітка Вірка зробила запис на стрічці концерту, який влаштувала українська громада у Львові на побудову пам'ятника Т. Шевченкові. Малому Матейкові найбільше подобався хор хлопчиків „Дударик". Тітка Віра, яка перед від'їздом зі Львова познайомилася з мамою одного хлопчика Костика, порадила Матейкові написати до Костика листа з похвалою, що львівські „Дударики" хочуть причинитися до здійснення побудови пам'ятника Великому Кобзареві, бо в Америці українці вже мають пам'ятник Т. Шевченкові у Вашінґтоні, а діти в Ню Йорку знову співатимуть у дитячому хорі „Молода думка". Матейко висловив сподівання, що колись оба хори спільно звеличають своїм співом Великого Кобзаря.

Літо

У розповіді „Дівчинка з кошиком" авторка розказує про хлопчика Юрка, який з мамою відвідав Україну. Одного дня він з тіткою Лесею пішов у ліс, де росло багато грибів. Тут серед густих хащів вони натрапили на печеру, що в минулому служила криївкою для УПА. Відважна дівчинка Віра носила в кошику харчі упівцям. Одного разу несподівано натрапила на озброєного, в совєтській уніформі вояка. Він відслонив накривку кошика зі стравою і сказав дівчинці українською мовою: „Утікай, бо за мною ідуть інші...", а шепотом промовив: „У мене вдома чекає така сама мала дівчинка, як ти". Жаль стало дівчинці з кошиком, що не змогла дати повстанцям харчів.

Вислухавши розповідь тітки Лесі, Юрко сказав: „Ця дівчинка, це тітка Тамара, яка була медсестрою УПА і згинула від ворожої кулі..." Хоч це болючий спогад, проте ніхто не заплакав, а всі спільно відспівали пісню:

Ген там далеко, на Волині,
Створилась Армія УПА,
Щоби воскресла Україна
І завітала свобода!..

У розповіді „Найкращий вінок" малі діти під проводом пані Ірини сплели великий вінок із квітів на обручі з грубого дроту і додали китиці червоної калини, щоб на Зелені Свята покласти його на цвинтарі в пам'ять славних козаків, Січових Стрільців, воїнів УПА, Української Національної Армії, всіх вояків, що полягли за волю України. Діти свідомі того, що треба шанувати кожну краплю крови, пролиту за Україну.

* * *

Декілька розповідей присвячені взаєминам юних читачів з природою. Це — „Чого лютує лютий", „Малі городники", „Берізка", „Андрійкова пасіка", „Парасолька", „Місяць і Сонце", „Кокошка". Зокрема цікава розповідь „Для мами", в якій діти з нагоди „Маминого Дня" поділилися салатою і морквою з Клаповушкою і Гризунею.

Остання група розповідей — „Осінь". Її авторка розпочинає віршем „Жовтий пан":

У садок приїхав пан.
В нього жовтий був жупан,
Жовті чоботи і шапка,
Рукавиці і краватка.

Із собою фарби мав,
Все довкола малював,
Всі листочки на калині,
На тополі, на шипшині...

У розповіді „Золотий листок" малий Юрчик проходжувався по парку в товаристві своєї бабусі. По деревах стрибали пустунчики-вивірки і струшували зелено-жовті листочки. Один листок упав на лице бабусі. Тремтячою рукою вона притиснула його до свого обличчя й розповіла Юрчикові про люті бої Українських Січових Стрільців з поляками за княже місто Львів. В обороні міста брали участь теж цивільні люди, в тому числі жінки й діти. Один хлопчик пробігав вулицею з важливою вісткою для українських воїнів. Його вбила ворожа куля. За послугу рідному Львову він заплатив велику ціну — своє молоденьке життя.

Проблеми любови й туги за землею й бажання українців діяспори мати зв'язок з батьківщиною й навпаки порушила авторка в розповіді „Пригоди жолудя Жовтої Шапочки". Маленький Юрчик приніс до хати великий жовтий жолудь і показав його мамі. Мама пригадала йому, що часто розказувала про історію великого дуба, під яким його прадідусь, а її дідусь просиджували довгі хвилини. Незабаром вони поїдуть в Україну, біля Києва, звідки приїхав до Америки дідусь, шукаючи праці. В Києві живе хлопчик Олесь, з яким листується Юрчик. У Києві оба хлопчики посадять жолудь Жовту Шапочку, з якої виросте великий дуб. Україні потрібні великі, здорові дерева, бо Україна тяжко потерпіла від чорнобильської катастрофи.

Авторка збірки „Допоможіть ангеликові" за допомогою мистецького слова проклала незримий міст, що поєднує українську діяспору з батьківщиною в одну нерозривну цілість. Книжка великого формату, видана естетично, на доброму папері, з численними кольоровими ілюстраціями. Її можна придбати, пишучи на адресу: Molode Zhyttia, P. O. Box 364, Cooper Station, New York, N. Y. 10276. Ціна книжки 6 дол.

Книжку можна замовляти теж в Україні: Україна, 254655. Київ, вул. Мельникова 63, Видавництво „Веселка". Ціна 3 ам. дол.

Меморіяльні дні Чорнобиля в ООН

Для відзначення 10-ої річниці трагедії на атомній станції Чорнобиля і вшанування тисяч жертв цієї катастрофи відбулися дводенні заходи в будинку Об'єднаних Націй в Ню Йорку, 25-го і 26-го квітня. Відповідні програми організували місії до ООН Білорусі, Російської Федерації і України при співпраці департаментів для гуманітарних справ і публічної інформації.

День 26-го квітня Генеральна асамблея проголосила Міжнародним Меморіяльним Днем Чорнобиля, щоб підкреслити факт глобальности таких катастроф та збільшити міжнародну допомогу — медичну і технологічну. Найбільших шкод від катастрофи зазнали три сусідні країни, де потерпіло довкілля, збільшились захворювання серед населення, а головно серед дітей, і де в загальній оцінці щонайменше дев'ять мільйонів людей посередньо або безпосередньо відчули її наслідки, спричинені радіацією.

Широка програма почалась офіційним відкриттям трьох виставок з участю Анатолія Зленка, амбасадора України до ООН. У виставці, приміщеній у вестибюлі будинку ООН, взяли участь мистці з України (11), що дали 26 картин, утривалюючи символічно трагічні епізоди перших днів Чорнобиля — під назвою „Хмара Страху". Сім фотографів (із трьох країн) експонували промовисті образи більшого формату (була б потрібна для глядачів брошурка про Чорнобиль і каталог, а образи повинні були знайти собі місце на стоянках, а не на підлозі).

Друга цікава виставка розповідала про застосування мін і їхні жертви. Розміщені на стінах в'язанки протезів ніг драстично ілюстрували „успіх" мін — другого глобального нещастя, спричиненого поступом мілітарної техніки.

Окремо діяла виставка рисунків дітей з різних країн, які показують, як вони сприйняли чорнобильське лихо.

Цього ж дня о полудні відбувся виступ молодої білоруської піяністки Марини Можухової — у великій бібліотечній авдиторії — з програмою творів Рахманінова і Глебова. А ввечорі був концерт української фільгармонічної оркестри з Одеси під диригентурою Гобарта Ерла — творів українських і світових композиторів.

До програми належали також документальні фільми, під назвою „Трагедія Чорнобиля через сочку фотоапарату". Фільмом почалась того ж дня конференція НДЖО, що частинно була присвячена пам'яті Чорнобиля, під назвою „Життя під хмарами Чорнобиля сьогодні". Для інформації міжнародної публіки чотиристоронній Комітет для координації заходів до 10-річчя Чорнобиля, відбув відкрите засідання, щоб поінформувати про міжнародні зусилля відносно зменшення наслідків катастрофи.

Мабуть, найважливішою подією була спеціяльна одногодинна меморіяльна сесія ООН 26-го квітня, з участю визначних промовців і в присутності сотень делегатів різних держав. Після цієї сесії представники трьох країн мали зустрічі з журналістами. Амбасадор А. Зленко прочитав звернення Президента Леоніда Кучми, в якому підкреслено, що алярмуючі дзвони Чорнобиля, які протягом десяти літ голосили, будуть дальше дзвонити, а поклонитись треба душам тих, що без вагання вступили у це „нуклеарне пекло".

Цю небувалу сесію відкрив Якуші Акаші, підсекретар і координатор міжнародних заходів щодо Чорнобиля в ООН, і на його заклик присутні вставанням з місць вшанували жертви Чорнобиля однохвилинною мовчанкою.

Головне слово на цій урочистій сесії мав президент 50-ої Сесії Генеральної Асамблеї, професор Дійого Фрайташ до Амарал (Португалія). Потерпілі держави, сказав він, потребують всесторонньої допомоги, бо сталась подія глобальна, міжнародного характеру.

Окремі виступи мали постійні представники в ООН від України — амбасадор А. Зленко, від Білорусі — амбасадор Аляксандр Сичов і від Російської Федерації — амбасадор С. Лавров; також представник ЮНІСЕФ. Переконливо говорив український амбасадор, підкреслюючи глобальні розміри чорнобильської трагедії, що сягне і у наступні генерації, бо наслідки затроєння радіацією продовжаться на століття. Від імені європейських держав говорив представник Італії — із повним розумінням нуклеарної небезпеки для цілої Европи.

Меморіяльну сесію ООН закінчив Якуші Акаші, інформуючи, що рівночасні конференції для відзначення 10-річчя Чорнобиля в Мінську, Києві, Відні і Женеві причиняться до інтенсивнішої допомоги тим, що потеріли і терплять від катастрофи. Також подякував усім промовцям за змістовні виступи.

Ще появився в ООН окремий документ A/50/944 з 24-го квітня у висліді листа постійного представника Російської Федерації С. Лаврова до генерального секретаря ООН від імені і за підписом десятьох республік, з долученою деклярацією. Її прийняли 12-го квітня, згідно із договором від 9-го вересня 1994 року, уряди Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Грузії, Казахстану, Киргизстану, Молдови, Російської Федерації, Таджикистану і України.

Рівночасно з державними акціями на терені ООН відбулася дводенна конференція НДЖО, влаштована організацією „Світова Передача Інформацій" при співспонзорстві уряду Ливану, Відділу ДПІ для НДЖО та НДЖО Комітету для справ роззброєння, 25-го і 26-го квітня, частина якої була присвячена проблемам Чорнобиля. Конференція зацікавила кілька сотень учасників, головно із кіл НДЖО, а також професійних осіб, зацікавлених головною темою нарад: „Токсичні залишки: їх вплив на здоров'я".

Серію привітів почала Леона Форман, директор ДПІ/НДЖО, Фарук Мавляві із секретаріяту ООН, д-р Христина Дурбак, президент організації і голова, а головний привіт від спонзору — уряду Ливану мав амбасадор Самір Мубарак. Він дав високу оцінку універсальний тематиці конференції і її науковому рівню.

На конференції організації Світова передача інформацій в ООН для вшанування жертв Чорнобиля у десяту річницю катастрофи промовляє Анатолій Зленко, амбасадор України до ООН (25-го квітня). Зліва Христина Дурбак, предсідник, і д-р Дж. Фокс Пшеворскі, панеліст.

(Фото: Дора Рак)

Привітальні промови визначних гостей і панелістів (зліва): д-р Берган Андемайкл, директор IAEA, проф. Джозеф Ротблат, през. Паґвош кокнференції, Самір Мубарак, амбасадор Ливану до ООН, Фарук Мавлаві із секретаріяту ООН, д-р Христина Дурбак, предсідник.

Другим представником Ливану був Марван Гамадг, міністер охорони здоров'я, якого тема була: „Здоров'я і довкілля від війни до відродження: приклад Ливану". Міністер прилетів спеціяльно на цю конференцію, дарма, що в державі панувало напруження після бомбової атаки на безборонний табір втікачів, яких багато загинуло. Міністер використав трибуну ООН, щоб сказати сильне слово проти напасника. Нещастя своєї країни пов'язав із чорнобильськими проблемами.

На тему Чорнобиля і його проблем доповідали чотири панелісти, насвітлюючи події з різних аспектів „нуклеарної філософії". Провідною думкою виступу Анатолія Зленка була глобальність події з її гуманітарними, соціяльними, економічними, медичними і екологічними наслідками, що вийшли поза межі спроможности трьох потерпілих країн.

Про те, як потерпіла Білорусь її населення та природа, говорив амбасадор Аляксандр Сичов. Трагедією Білорусі було те, що перша хвиля найсильнішої чорнобильської радіяції поширилась саме на ці простори.

Під інакшою точкою зору довшу доповідь мав проф. Джозеф Ротблат, вчений і президент міжнародної організації „Pugwash Conferences" (від назви міста в Шотляндії), з якою ділив Нобелівську Нагороду Миру 1995 року. Він активно виступає проти немирного використання атомної енергії. Промовець висловив сподівання, що прийде до повної заборони нуклеарної зброї, дарма що нуклеарні держави дотримуються філософії, нібито нуклеарна зброя потрібна як політичний засіб стримування.

На тему нуклеарної небезпеки у зв'язку із чорнобильським десятиліттям говорив д-р Берганикун Андемайкел, директор Міжнародної агенції в питаннях атомової енергії, поклику́ючись на оцінку і висновки експертів та статистичні дані.

Як видно, нуклеарна філософія йде в двох напрямах — опертих на гуманітарних і етично-моральних принципах, що на першім пляні мають людину, її добро і безпеку, або тих, що виправдують потребу нуклеарної енергії в ім'я технологічного поступу і практичних цілей.

В основу роздумувань д-ра Юрія Щербака, амбасадора України у ЗСА, що промовляв на сесії на тему медичних і політичних аспектів Чорнобиля, лягли гуманні засади. Як очевидець подій після вибуху, точно оцінює усі шкідливі наслідки, спричинені в початках також неправдивою урядовою інформацією або й засекреченням. У політичних наслідках чорнобильська катастрофа довела до остаточної поразки комунізму і до розпаду СССР.

Другою темою на цій конференції було питання токсичних відпадів, в тім і нуклеарних, а також їх захования. Це велика проблема з огляду на шкідливість для здоров'я населення і загрозу для довкілля. На цю тему було десять доповідей. Згідно з інформаціями, нагромадження відпадів досягає катастрофічних маштабів. Адже в ужитку перебуває понад 100,000 різних хемікалій, в тому числі дуже небезпечні. За новою статистикою, кожного року у світі збирається 400 млн. тонн відпадків, загрожуючи довкіллю та здоров'ю.

Проблема токсичних і нуклеарних залишків в Україні, де працює 15 нуклеарних станцій, крім ще небезпечного 4-го реактора в Чорнобилі, є дуже складною і потребує міжнародної фінансової допомоги. Ситуація ускладниться ще більше, коли прийде час споруджувати новіший „саркофаг".

Конференції не дали розв'язки усіх проблем, але відсвіжили їх і загострили увагу міжнародного світу. Сторінки історії Чорнобиля заповнилися меморіяльними подіями, що вшанували жертв катастрофи протягом десятьох літ. Трагедією є, що дорога у двадцять перше століття буде вкрита дальшими жертвами незбагненної нуклеарної сили.

На закінчення конференції д-р Б. Голдстин підсумував перебіг нарад і вказав на високий рівень доповідей, а предсідниця подякувала усім спонзорам, промовцям, співробітникам та й учасникам, усім, хто причинився до успіху 5-ої конференції організації „Світова передача інформації" в ООН.

Дора Рак

Відзначено...

(Закінчення зі стор. 1)

Виступили також голова Київської міської адміністрації Олександер Омельченко та гетьман Українського Козацтва Володимир Мулява.

Раніше передбачалося здійснити хресний похід від Володимирського собору до Софійського собору, однак за кілька днів перед посвяченням Патріярх Філарет виступив на пресовій конференції і сказав, що хресного походу не буде, щоб не нагадувати трагічні події, які сталися під час похорону Патріярха 18-го липня 1995 року і що віднині відзначатиметься день смерти Патріярха 14-го липня, а не день його драматичного похорону.

Як відомо, дорога від Володимирського до Софійського собору пролягає вулицею Володимирською, по обидві сторони якої на підході до Софійського майдану розташувалися добротні будівлі Служби Безпеки України, тобто колишнього КГБ. Там же, за тими будинками, поряд із Софійським собором, схована від людських очей і тюрма колишнього КГБ.

Патріярха Володимира, тоді священика Василя Романюка, вперше заарештували 1944 року і засудили до 25 років ув'язнення за діяльність спрямовану на відродження знищеної комуністичним режимом Української Православної Церкви. Після смерти Сталіна його звільнили, але нагляд за ним не послабили і у 1972 році його знову засудили до 12-ох років неволі. Повернувшись після відбуття кари в Україну 1983 року, В. Романюк невтомно працював для відродження Української Автокефальної Православної Церкви, працюючи з Єпископом Ужгородським і Виноградівським, Архиєпископом Львівським і Сокальським, Митрополитом Чернігівським і Сумським та членом Священного синоду УАПЦ. Коли 11-го червня 1993 року упокоївся в Бозі Патріярх Київський і всієї України УАПЦ Мстислав І, і Митрополит Філарет проголосив створення УПЦ КП, В. Романюка обрали на першоієрарха УПЦ КП, а на всеукраїнському Православному Соборі 21—24-го жовтня 1993 року його обрали Патріярхом УПЦ КП. Цю високу місію покійному доручили цілком заслужено, про що засвідчили його численні глибоко філософічні і й патріотичні проповіді.

Його смерть була несподіваною і загадковою, а похорон трагічним. Загони міліції особливого призначення двічі атакували похоронну процесію. На вулиці Володимирській та Софійському майдані учасників похорону жорстоко побили, а тіло Патріярха не дозволили поховати на території Софійського собору, у якому його висвячено на Патріярха. Винуватців цього злочину й досі не названо.

„Лісова пісня"...

(Закінчення зі стор. 2)

вати власною мелодією, послужився щасливо і доцільно народною. Виконавцями музики були: Андрій Мілявський, піяніст Володимир Винницький, арфістка Мері Меї та ще дехто. Гру інструменталістів можна вважати бездоганною. Допоміжний труд у порухах і танці гурту, що його понесли О. Ковальчук-Івасівка і Р. Прийма-Богачевська, були помітні.

Однак, либонь, насправді полонюючими вивилися декорації колишнього маляра-декоратора з Метрополітальної опери Владислава Клеха. Публіка привітала гучно появу оплесками вже при піднесенні куртини. Тут всевладно буйніла пишнота барвистих переливів весняної красоти. Очевидно, не всі погоджувалися з заміною білого стовбура берези стилізованою жіночою постаттю. Щодо костюмів, були деякі критичні завваги від малярської братії, от хоч би відносно Лісовика тощо.

Публіка, серед якої було багато батьків і близьких осіб студійців, оплескувала, самозрозуміло, голосно і віддано. Це ж було і 30-річчя Студії. На сцену викликали вчительку і режисера Л. Крушельницьку, а також інших співпрацівників вистави, як Соневицького, Клеха. Появився там і голова „Самопомочі" Богдан Кекіш. Були квіти і ще квіти. Дякували Кекішеві, дякував і він. Заповнена сцена, під оплески глядачів, ніби вирувала гуртом виконавців, їхніх звеличників та квіттям, а ще більше усмішками розради і самозадоволення.

Уряд...

(Закінчення зі стор. 1)

рою номеклятурою. Це означає, що з імпорту скористають передусім голови колгоспів та інше місцеве начальство совєтського зразка, тим часом як фармерські асоціяції знову залишаться дискримінованими. Так, наприклад, якийсь М. Бардачов, голова колгоспу з Баштанки на півдні України, відомий своїми запеклими комуністичними поглядами, зумів отримати аж три комбайни і заявив місцевим фармерам, що не дасть їм в оренду жодного ні за які гроші.

Друга проблема, на яку звертає увагу кореспондентка, полягає в тому, що комбайни були передані „Украгропромбіржі" без жодної конкуренції, хоча український закон зобов'язує проводити тендерні конкурси на всі урядові закупи вартістю понад 100,000 дол. Як наслідок, комбайни, отримані за 112,000 дол. кожен, перепродуються колгоспам за 252,000 дол., даючи чиновникам фантастичні прибутки.

Фактично, стверджує авторка статті, своєю недалекоглядною політикою американський Уряд надає підтримку неефективній і скорумпованій совєтсько-колгоспній системі, замість того щоб підтримувати приватне, зокрема фармерське, підприємництво. „Рекапіталізацією комунізму" назвав рішення Уряду ЗСА один з американських бізнесменів, котрий інвестує власних 25 млн. дол. в українське сільське господарство. Мішель Камдесю, представник Світового банку, висловився ще різкіше, назвавши це „плювком в обличчя економічних реформ" в Україні.

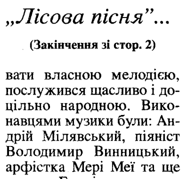
Стаття у „Ню Йорк Таймсі" закінчується, проте, оптимістичними словами українського фармера С. Архипова з тієї ж таки Баштанки. „Колгоспні системи ніщо не врятує, — каже фармер. — Американські кредити лише продовжать її агонію".

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ПІДГОТОВУ цьогорічної конвенції Демократичної партії в Чикаго розпочали дискусію над таким делікатним спірним питанням — який спосіб участи президентської родини буде найкращим і найбільше корисним. Організатори роздумують над тим чи Гиллері Родгам-Клінтон, яку останнім часом не минають всякі політичні контроверсійності, але яка є добрим і впливово-переконливим промовцем, повинна мати одну із головних промов на згаданій конвенції. Крім того виникає питання чи дочка президента, 16-річна Челсі, яка досі завжди була хоронена від публічного ока, має мати будь-яку ролю на цьогорічній конвенції.

Славна...

(Закінчення зі стор. 1)

Америки. Як завжди у четверги, відбувся т. зв. Гуцульський вечір із традиційними стравами. Від четверга до суботи гості мали змогу побувати на забавах — у четвер грала оркестра „Львів'яни", яка впродовж літа щоп'ятниці виступатиме у барі оселі та озвучуватиме різні інші імпрези Союзівки; у п'ятницю, 5-го липня, на забаві грала група „Фата моргана", а у суботу, найбільш насичений розважальними програмами день, — три оркестри: „Фата моргана", „Темпо" (на терасі „Веселки" під відкритим небом) і „Бурлаки" (у залі). Кожна із названих оркестр має свій стиль, відмінний від двох інших — тож гості мали можливість широкого вибору.

Джазовий піяніст Джан Стець.

У суботньому концерті виступив вокально-інструментальний дует „Дарка і Славко". До програми виступу були включені пісні із репертуару різних років, в тому — ті, які увійшли до звукових альбомів дуету: для прикладу, із першого звукозапису — „Тихо падає цвіт", „Неспокій", із другого — „Коли тебе немає" та „Вірна любов". Звучали й пісні із найновішого компактдиску під назвою „Повір", випущеного в 1995 році.

У концерті дуету брали участь троє інших музикантів — джазовий піяніст Джан Стець, Грег Огест (контрабас) та Юрій Граб (ударні інструменти). Деякі твори були виконані під акомпаньямент гітари — у такому вигляді дует Дарки Конопади і Славка Галатина 10 років тому розпочав свій творчий шлях виступом на вечорі в пошану політв'язнів. Тож у концерт на Союзівці були включені також твори із першого спільного виступу Дарки і Славка на політичні теми, такі, як „Пісня хлопчини".

Різноманітність виконаних дуетом творів свідчила про володіння різними стилями сучасної музики. Виконавці проявили гнучкість щодо специфіки різних манер виконання — достосовуючись до слухачів-гостей Союзівки, дует виконав кілька пісень („Повір" і „Чайка") в іншому стилі, ніж вони записані на третьому компактдиску „Дарки і Славка".

Упродовж вікенду на оселі УНС пройшов тенісовий турнір за першенство УСЦАК-Схід та виставки-продаж мистецьких виробів, звукозаписів і книг.

ЩЕ ОДНОМУ громадянинові комуністичної Північної Кореї вдалося втекти до демократичної Південної Кореї. Минулого понеділка 29-річний втікач увійшов у річку з двома напомпованими повітрям велосипедними колесами і поплив уздовж аж до моря, де пересік демаркаційну лінію між Північчю і Півднем і вийшов на берег південнокорейського острова Кангва. Небезпечна подорож тривала троє діб, за всі ці дні і ночі втікач нічого не їв. Просячи політичного азилю, він розповів, що після звільнення з армії в резерву жив у дуже тяжких матеріяльних умовах, які й змусили його до такого рискованого кроку. Вдома він залишив дружину і маленьку дочку.

З НАБЛИЖЕННЯМ ВИБОРІВ республіканські кандидати на всіх рівнях виборчого процесу знайшлися у незавидному становищі, та з цієї причини мусіли розпочати оборонну офензиву. Приводом до такої поведінки республіканських кандидатів стали пропаґандивні телевізійні реклями Американської федерації праці та Конґресу індустріяльних організацій. Іншим словом, зорганізований робітничий рух почав протиреспубліканську передвиборчу кампанію, зокрема використовуючи таке спірне питання як програму Медікер. Гейлі Барбур, голова Республіканського крайового комітету, що республіканці відібються від усяких закидів організованого робітничого руху, але підкреслив і те, що коли хтось видає десятки млн. дол. на те, щоб очорнити когось, то воно викликає певні сумніви.

УКРАЇНСЬКА ОЛІМПІЙСЬКА ЗБІРНА, АТЛАНТА '96

Виконком Національного Олімпійського Комітету України та штаб олімпійської підготови Міністерства Молоді і Спорту затвердили склад олімпійської делеґації України на XXVI літні Олімпійські Ігри в Атланті.

Бедмінтон

Ноздрань Олена, Євтушенко Вікторія, Дружченко Владислав (усі — Дніпропетровське).

Кошиківка

Жінки — Садовнікова Діана, Ткаченко Марина, Жирко Олена, Назаренко Людмила, Довгалюк Оксана, Сільянова Наталія, Шляхова Ольга, Кириченко Руслана, Оберемко Олена (Київ), Парадіз Вікторія, Лелека Вікторія (Дніпропетровське), Буренок Вікторія (Запоріжжя).

Резерва — Вергун Олена, Матвеєва Олена (Київ).

Бокс

Кірюхін Олег (Донецька обл.), Ковганко Сергій (Миколаїв), Шестаков Євген (Автономна Республіка Крим), Дзинзирук Сергій (Київщина), Городнічов Сергій (Запорізька), Клічко Володимир (Київщина), Заулічний Ростислав (Львів).

Резерва — Сидоренко Володимир (Запорізька), Колесник Володимир (Івано-Франківська), Зубрихін Олександер (Львів).

Вільна боротьба

Єфтені Віктор (Одеса), Тогузов Володимир (Київщина), Фідаров Асланбек, Тедеєв Ельбрус, Зазіров Заза, Валієв Мерабі (усі Київщина).

Спортова гімнастика

Місютін Григорій, Коробчинський Ігор, Світличний Олександер (Луганське), Шаріпов Рустам (Харків), Косяк Олег, Шаменко Володимир (Київ), Єрмаков Юрій (Донецьке).

Жінки — Подкопаєва Лідія (Донецьке), Карпенко Вікторія, Шапарна Олена (Херсон), Шеремета Любов (Львів), Миргородська Ганна (Одеса), Книжник Оксана (Київ), Зелепукіна Світлана (Кіровоград).

Боротьба греко-римська

Калашніков Андрій (Київщина), Камишенко Григорій, Олейник В'ячеслав (Донецька), Дзігасов Артур (Тернопіль), Солдадзе Георгій (Луганське), Коток Петро (Рівне).

Важка атлетика

Блищик Олександер (Дніпропетровське), Чумак Олег, Готфрід Денис, Рибальченко Станіслав, Таймазов Тимур (Київ-Хмельниччина), Разорьонов Ігор (Одещина-Київщина).

Академічне веслування

Хіміч Олександер (Черкаси), Чуприна Микола, Дмитренко Григорій, Гриневич Роман, Мартиненко Ігор (Київ), Шапошніков Леонід, Заскалько Олександер, Могильний Ігор (Дніпропетровське), Раєвський Віталій, Самара Валерій (Миколаїв), Шаронін Євген (Київщина), Капустін Олександер (Херсон).

Резерва — Проненко Костянтин (Дніпропетровське), Бєлозеров Олександер (Миколаїв).

Жінки — Устюжаніна Тетяна, Мазій Світлана (Київ), Реутова Олена, Ронжина Олена, Міфтахутдінова Діна, Фролова Інна (Дніпропетровське).

Відбиванка

Матешук Віта, Коломієць Ольга, Кравець Алла, Полякова Марія, Сидоренко Олена, Боженова Наталія, Іванюшкіна Тетяна, Павлова Ольга, Милосердова Реґна, Фоміна Олександра, Буєва Юлія, (Луганське), Кривоносова Олена (Одеса).

Резерва — Воронкіна Олена (Запоріжжя).

Художня гімнастика

Серебрянська Катерина (Автономна Республіка Крим), Вітриченко Олена (Одеса).

Веслування на байдарках і каное

Терещенко Владислав, Петров Андрій, Борзуков Андрій, Куліда В'ячеслав, Іграєв Олексій (Херсон), Слівінський Михайло (Львів), Слівінський Олексій (Хмельницький), Бундз Роман (Львів), Литвиненко Олександер (Полтава).

Жінки — Фіклісова Наталія (Одеса), Балабанова Ганна, Юрченко Катерина (Херсон), Теклян Тетяна (Київщина).

Джудо

Балаян Карен, Машуренко Руслан (Київ).

Резерва — Гайдай Сергій (Київ).

Жінки — Бєляєва Тетяна (Львів).

Резерва — Невтира Олена (Запоріжжя).

Легка атлетика

Булковський Андрій (Львів), Попович Віталій, Тиртишнік В'ячеслав, Багач Олександер (Київщина), Осович Сергій, Вірастюк Роман (Івано-Франківське), Крамаренко Олег, Ваняїків Дмитро (Запоріжжя), Дологодін Владислав, Кириленко Віталій (Харків), Рурак Константин, Кравченко Володимир, Кохановський Андрій (Дніпропетровське), Бубка Сергій, Бубка Василь (Донецьке), Клименко Олександер, Сідоров Віталій (Київ), Крикун Олександер (Черкаси), Скварук Андрій (Рівне), Лободин Лев, Колпаков Віталій (Луганське), Сарафінюк Петро (Вінниця).

Жінки — Пинтусевич Жанна, Пуха Ірина, Овчарова Олена, Шеховцова Олена, Кравець Інеса (Київ), Рогозина Тетяна (Полтава), Бодрова Надія, Григорьєва Наталія, Фоменко Вікторія, Павлиш Віта (Харків), Терещук Тетяна, Мануйлова Яна (Луганське), Клочко Любов, Н.Н. (Запоріжжя), Бабакова Інга (Миколаїв), Кощей Людмила (Рівне), Вершиніна Вікторія (Київщина), Говорова Олена (Одеса-Київ), Федюшина Валентина (Автономна Республіка Крим), Антонова Олена (Дніпропетровське), Мороз Ольга (Київщина).

Плавання

Власов Юрій (Донецьке), Хникін Павло (Вінниця), Сванідзе Ростислав, Ніколайчук Володимир, Силянтьєв Денис (Запоріжжя), Завгородній Денис, Сергєєв Сергій (Дніпропетровське), Снітко Ігор (Харків), Джабурія Олександер (Одеса), Івануса Дмитро (Київщина).

Жінки — Лапунова Олена (Дніпропетровське), Бондаренко Світлана, Золотухіна Наталія (Запоріжжя).

Вітрильний спорт

Браславець Євген, Матвієнко Ігор, Коротков Володимир (Дніпропетровське), Токовий Юрій, Пічугін Сергій, Хайндрава Сергій (Київ), Оберемко Максим (Автономна Республіка Крим), Лука Радіон (Київщина), Приймак Сергій, Челомбітко Євген (Миколаїв).

Жінки — Таран Руслана (Дніпропетровське), Пахольчик Олена (Київ).

Велоспорт-трек

Бондарєв Богдан (Донеччина), Яценко Андрій, Толстенков Дмитро (Автономна Республіка Крим), Симоненко Олександер (Кіровоград-Київ), Федеренко Олександер (Черкаси-Київщина), Матвеєв Сергій (Київщина), Яковлєв Василь (Одеса).

Велоспорт-шосе

У чоловіків на 5 місць претендують 9 спортсменів.

Жінки — Кіщук Наталя (Автономна Республіка Крим).

Водне поло

На 13 місць є 16 претендентів.

Стрільба з лука

Забродський Станіслав, Яценко Олексндер (Харків), Євецький Валерій (Луганське).

Жінки — Білуха Наталія (Львів), Герасименко Ліна (Чернівці), Садовнича Олена (Київ).

Стрільба кульова

Ігнатюк Мирослав, Макаров Віктор (Одеса), Блізнюченко Олександер, Гехт Євген (Київ), Авраменко Генадій (Чернігів), Михайлов Олег (Запоріжжя).

Жінки — Леськів Леся (Львів), Нестерова Тетяна (Запоріжжя).

Стрільба стендова

Монаков Дмитро (Київ).

Стрибки у воду

Володьков Роман (Запоріжжя), Лапин Максим (Донецьке), Янченко Олег (Київ).

Резерва — Макогін Ярослав (Львів).

Жінки — Пісарєва Ірина, Сербіна Світлана, Жупина Олена (Запоріжжя).

Модерний п'ятизмаг

Чемерис Георгій (Київ).

Фехтування

Голубницький Сергій, Гутцайт Вадим, Калюжний Володимир (Київ).

Жінки — Тітова Вікторія (Київ).

У складі можуть ще наступити зміни.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Великобританії Джан Мейджор повідомив про започаткування британсько-південноафриканської ініціятиви в ділянці спорту. Це він зробив під час візити президента Південно-Африканської Республіки Нелсона Мандели до Лондону. Відтепер Англія активно сприятиме розвиткові спорту на півдні Африки, здійснюючи відповідні державні і приватні програми. Н. Мандела підкреслив велике значення спорту у вихованні молоді. „Спорт дає нам першу плятформу, на якій ми відчуваємо себе громадянами світу, на якій наша молодь по-братерськи обніме молодь інших країн",— сказав президент ПАР.

ПОДІЇ

ВИСТУП ТЕАТРАЛЬНОЇ ГРУПИ „ЯРА" В ЦУК

Гантер, Н. Й. — Тут у суботу, 20-го липня, в Центрі Української Культури відбудеться вечір Театральної групи „Яра" під керівництвом Вірляни Ткач. Початок о год. 8-ій вечора. Телефон для інформацій (518) 989-6479.

ЗУСТРІЧ ІЗ Л. КРАВЧУКОМ

Союзівка. — Тут у суботу, 27-го липня, відбудеться зустріч із колишнім Президентом України, тепер — народним депутатом до Верховної Ради України Леонідом Кравчуком, який виголосить доповідь на тему „Україна після схвалення Конституції". Початок о год. 2:30 після полудня.